บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. หอยหลอดซึ่งมีการกระจายอยู่ในบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Solen regularis Dunker, 1861 ลักษณะสำคัญของหอยชนิดนี้คือ มีเปลือกยาวแคบตรงหรือโก้งเล็กน้อย อัตราส่วนระหว่างความสูงต่อความยาวเท่ากับ 1 : 5.5 เปลือกมีสีขาวอมเหลือง เอ็นยึดฝาอยู่ภายนอก มีฟันฝาละซี่อยู่ที่ปลายเปลือกด้าน anterior ปลายเปลือกทั้ง 2 ด้านเรียบและตัดตรง เป็นสัตว์ที่ปกติจะขุดรูฝังตัวอยู่ในทราย

2. การวิเคราะห์ดินตะกอนในบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองโดยแบ่งบริเวณที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 แห่งได้แก่ บริเวณขอบนอกของป่าชายเลน บริเวณหาดโคลน และบริเวณสันดอนทราย ผลการศึกษาพบว่า

2.1 ดินตะกอนบริเวณขอบนอกของป่าชายเลนและบริเวณหาดโคลนมีปริมาณโคลนมากกว่าดินตะกอนบริเวณสันดอนทราย ในขณะที่ดินตะกอนบริเวณสันดอนทรายมีปริมาณทรายมากกว่าดินตะกอนบริเวณขอบนอกของป่าชายเลนและบริเวณหาดโคลน นอกจากนี้ทรายซึ่งเป็นองค์ประกอบของดินตะกอนทั้ง 3 บริเวณส่วนใหญ่จะเป็นทรายละเอียดและทรายละเอียดมาก

2.2 ปริมาณน้ำในดินตะกอนมีค่าสูงสุดในบริเวณขอบนอกของป่าชายเลน รองลงมาได้แก่บริเวณหาดโคลน และมีค่าต่ำสุดในบริเวณสันดอนทราย

2.3 ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินตะกอนมีค่าสูงสุดในบริเวณขอบนอกของป่าชายเลน รองลงมาได้แก่บริเวณหาดโคลน และมีค่าต่ำสุดในบริเวณสันดอนทราย

3. บริเวณขอบนอกของป่าชายเลนและบริเวณหาดโคลนไม่มีหอยหลอดอยู่เลย ประชากรหอยหลอดมีการกระจายอยู่เฉพาะบนสันดอนทรายซึ่งดินตะกอนมีขนาดเฉลี่ย

0.125 มม. และการกระจายของประชากรหอยหลอดบนสันดอนทรายเป็นแบบกลุ่มไม่สม่ำเสมอทั่วทั้งสันดอนทรายมีความหนาแน่นเฉลี่ย 10.20 ตัวต่อตารางเมตร

4. ประชากรหอยหลอดมีการกระจายตามแนวชายฝั่งในบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง เริ่มตั้งแต่สันดอนทรายตรงกลางปากแม่น้ำเรื่อยไปตลอดทางชายฝั่งตะวันออกจนถึงบริเวณปากคลองบางบ่อ ทางชายฝั่งตะวันตกไม่มีหอยหลอดเนื่องจากไม่มีสันดอนทราย

5. ในปัจจัยทั้งสามคือ ปริมาณน้ำในดินตะกอน ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินตะกอนและปริมาณทรายและโคลนในดินตะกอน ปริมาณทรายและโคลนในดินตะกอนน่าจะมีความสำคัญที่สุดในการควบคุมการกระจายของประชากรหอยหลอดในบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง

6. ในปัจจุบันหอยหลอดในประเทศไทยมีคุณค่าทางด้านเศรษฐกิจในแง่ที่ใช้เป็นอาหารได้และเป็นสิ่งดึงดูดให้ประชาชนไปเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม นอกจากมนุษย์แล้วยังไม่พบผู้ล่าเหยื่อที่สำคัญของหอยหลอด

7. ในการศึกษาครั้งนี้ได้พบหอยในสกุลเดียวกับหอยหลอดอีกชนิดหนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่าหอยหิน หอยชนิดนี้มีชื่อวิทยาศาสตร์ Solen vitreus Dunker, 1861 ความแตกต่างจากหอยหลอดที่เห็นได้ชัดคือขนาดและลักษณะของเปลือกทางด้าน anterior หอยหินมีการกระจายอยู่ในบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองเช่นเดียวกับหอยหลอด แต่ยังไม่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการศึกษาทางด้านชีววิทยาของหอยหลอดในประเทศไทยยังมีน้อย สมควรที่จะมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับหอยชนิดนี้ให้มากขึ้น การศึกษาในขั้นต่อไปควรจะมุ่งศึกษาให้ละเอียดในด้านนิเวศนวิทยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่เป็นตัวควบคุมการกระจายประชากรหอยหลอดในประเทศไทย จากนั้นควรจะพยายามใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านนี้ไปเพิ่มพูนผลผลิตโดยหาวิธีขยายขอบเขตการแพร่กระจายและเพิ่มความหนาแน่นประชากรให้มากขึ้น